

"Kanadai Magyar Ujság"
egysülve a
"KANADAI MAGYAR
HIRLAPPAL"
Kanada és az angol bi-
rodalom legelterjedtebb,
vezető magyar hetilapja
amely mindenkor szász-
terelői védi meg az ide-
genek szakképzett magyarság
érdekét és a kana-
dai polgárokat megillető
jogokat igyekszik kivívni
minden honfitársunk
számára.

BRANTFORD BRIDGEBURG
CALDERON
CHEPPAWA
CROFTLAND
FORD CITY
PORT ERIE
PORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NEW GARA FALLS
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
QUEBEC
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
STURTEVANT
SYDNEY
WINDSOR
WELLAND
WINDSOR

Kelet- és Nyugat
Kanadai Magyar Ujság
CANADIAN HUNGARIAN NEWS

BEKEVAR
CANA
CALGARY
COALHURST
EDMONTON
ESTEVAN
HALMOK
KARPOVAR
LEASK
LETHBRIDGE
NOBURY
OTTAWA
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOMERSET
ST. LASZLO
STEELES FOLD
SUMAS
TABER
VANCOUVER
W. KAW
WYTHAM
WHITWOOD
YORKTON

"Canadian
Hungarian News"
Combined with the
"CANADIAN
HUNGARIAN JOURNAL"
An Independent Weekly
Published in the Magyar
Language. Circulating
in all the Provinces of
the Dominion of Canada
and largest of all
Hungarian Papers within
the entire British
Empire.
Editorial Offices and
Printing Plant
375 Hargrave St.,
WINNIPEG, Man.
Yearly Subscription \$2.
to Foreign Countries \$3.

VOL. X. EVFOLYAM

375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG

MANITOBA 1933. AUGUSZTUS 24 CSÜTÖRTÖK

No. 34 SZAM.

MÁSFÉLEZER ANGOL BUDAPESTEN HIRDETTE A MAGYAR FELTÁMADÁST

"Winnipeg Free Press"
HOISTS MAGYAR
TRICOLOR
Reprinted from the
"WINNIPEG FREE PRESS"
Western Canada's Greatest News-
paper, which with its weekly "Pra-
rie Farmer" edition reaches 250,000
homes in Manitoba, Saskatchewan,
Alberta and British Columbia

Hungarian Anniversary
Honored Sunday
August 20 is celebrated in
Canada by her 100,000 Magyar
folk as St. Stephen day in
commemoration of the first
king of Hungary, so that to-
morrow the red-white-green
tricolor will fly from the
courtesy flagstaff of the Free
Press.

A HUMAN HAND
- 900 YEARS OLD

As a rule, myths make up a con-
siderable part of the history of rulers
who were founders of European
States, but in very few cases were
relics actually found, to prove the
truth of old writings.
Thousand-year-old Hungary is for-
tunate in this respect, because relics
of the body of its first holy King, St.
Stephen, crowned 933 years ago, are
reversed, in different parts of Europe,
namely Aachen, Zagreb, Lemberg
and Rome. The best known among
these is the "Holy Right Hand of
St. Stephen" which Hungarians cele-
brate on August 20 by a national
holiday, when the shrine containing
the relic, to which the people attrib-
ute miraculous powers, is taken in
solemn procession through the Ca-
pital.
Many were the vicissitudes of
this holy relic during nine centuries.
What actually happened to it sounds
like romance. Stories of miracles are
connected with its first discovery.
Some 45 years after the death of the
holy King, two descendants of his
family were quarrelling about the
throne. They finally agreed that the
one who was able to get the crown
buried with St. Stephen, would be
the rightful King. The two candi-
dates presented themselves at the tomb
but no human power could lift the
lid of the sarcophagus. Then came
a nun of the name of Charitas and
told them to make peace with each
other else they could never get at
the crown. They did what she told
them before the tomb, which subse-
quently could be opened without the
least effort.
The embalmed body of St. Stephen
had remained intact, but his be-
ringed right hand, with which he
had blessed his people on his death-
bed, was missing. Eight years later
a youth in a shining white garb
appeared to a monk called Mercurius
and presented to him the right
hand of St. Stephen wrapped in
white linen. In memory of this the
King who ruled at the time, St.
László, founded the Abbey of the
Holy Right with Mercurius as its
first abbot.
Later on in the XIIIth century,
when the Mongols broke into the
country, the Holy Right, together
with the King's treasures, was taken
to Ragusa, and there it remained for
several centuries. It was in the
middle of the XVIIth century that
Queen Maria Theresia had the mira-
See Page Four column Six.

"A nagytöke kiuzsorozza
a Nyugatot"

HOSSZULEJARATU, OLCSSO KOLCSONOKET KOVETELNEK
A GAZDAK - MAGYAR MINTARA KÖZPONTI BANKOT
TERVEZ AZ ÁLLAM? - RÉGI PANASZOK MEGVIZSGÁLA-
SÁRA VALLALKOZOTT A "BANKING COMMISSION"

A múlt héten Calgaryban tar-
tott kihallgatásokat az ottawai
kormány által felkért három an-
gol és két kanadai tagból álló
független szakértői bizottság,
melynek feladata volna a kana-
dai bankrendszer hibáit a ma-
guk leplezetlenségében ki-
mutatni, hogy azután a jelen-
legi törvények megfelelő mó-
dosításával igyezzék a képvise-
lőház elejét venni a további
visszavonásoknak. Félreértések
elkerülése végett felemlítjük,
hogy közel sincs oly nagy baj
a kanadai bankrendszerrel,
mint például az Egyesült Álla-
mokban, ahol a betevők jórés-
ze örökre elvesztette vagyonát
viszont fennforog annak ves-
zélye, hogy a kanadai bankok
tulságosan mélyre bele találjanak
nyulni az ország lakosságának
életébe s kelő ellenintézkedé-
sek foganatosítása híján előbb-
utóbb mindenki csupán azért
dolgoznék, hogy a magas ka-
matokat végnélkül fizesse a
pénzügyi intézetek páncélszekrénye-
be vagy pedig képtelen kölcsönt
kapni, még ha van is rá fede-
zete.

Miután a "Bank Commission"
működéséről a kihallgatások be-
fejeztével úgy is részletes be-
számolót adunk, ezúttal csak
néhány érdekes tanuskódást
említünk fel. Tesszük ezt azért
is, mert a jelek szerint a kana-
dai közvélemény úgy látszik
nyomára jött már sok minden
olyan furcsaságnak, amit az
európai - általában kisebb lé-
lekzetű - viszonyokhoz szok-
tott bevándorló is már évekkel
ezelőtt észrevehetett. Minden-
esetben örvendetes jelenség, hogy
törvényes uton találnak majd
megoldást a tulkapások meg-
nyirbálására, ami sokkal ma-
radandóbb megoldásnak ígér-
kezik és kétségkívül haszno-
sabb a közre, mint az uccasár-
kokon tele torokkal ordító nép-
boldogító celtalan receptje; hi-
szon ezek a tanulatlan s szűk
látókörű botcsinálta doktorok
maguk sem tudják, hogy mit
beszélnek s mégis boldog-bol-
dogtalannak kínálják a "min-
den társadalmi baj ellen biztos
gyógyítást nyújtó" medicinát,
természetesen a - saját patikájukból!

Kézimunka-kiállítást rendez
Montreal

Mint beavatott forrásból ér-
tesülünk, a "Canadian Handicrafts Guild" montreali csoportja
ez évben is kézimunkakiállítást
rendez, melyen úgy a
bennszülött lakosság, mint a
bevándorolt nemzetiségek há-
ziiparát mutatja be. Miután a
kiállítás október 21-től novem-
ber 3-ikéig tart, elegendő idő
áll a művészi készségekről im-
már egész Kanadaszerte híres
asszonyaink rendelkezésére,
hogy kézimunka-gyűjteményü-
ket a nemzetközi jellegű kiállít-
ásra kiegészítsék.
A kézimunkák beküldéséhez

Atlanti Csendes
Óceántól Tengerig

N. S.
Nova Scotia kikötői a
leghidegebb télen is
biztos manókat nyuj-
tanak a hajózásnak.

MEGTALÁLTAK az "An-
gus" nevű halászhajót a Why-
cocomagh öbölben s így meg-
nyugodhattak mindazok, akik a
legénység életéért aggódtak a
mult heti viharok óta. A halá-
szok előadása szerint éppen az
utolsó órában sikerült az öböl
nyugodtabb vizére menekül-
niök, ellenkező esetben bizo-
nyára a sziklás zátványokon lel-
ték volna vesztüket.

N. B.
New Brunswick legma-
gasabb hegycúcsa a
Carleton, 2700 láb.

NORTHUMBERLAND erdők
kel borított területében napok
óta feltartóztatatlannul dül a
tűzvész, melynek továbbhara-
pódzásától tartanak, különösen
a hónapok óta tartó nagy szá-
razság miatt. Még öt kerület-
ben pusztit kisebb-nagyobb er-
dőtűz, melyek oltását hátráltat-
ja az a körülmény is, hogy leg-
több helyütt úgy a kutak, mint
a patakok vize teljesen kiapadt.

Que.
Quebec területén ter-
melik a világ aszbest
szükségletének több,
mint 85 százalékát.

MONTREAL kikötőjéből im-
már a második angol teherhajó
indul a Hudson-öböl új kikötő-
jébe, Churchillbe, hogy onnan
buzával megrakodva vágjon né-
ki az óceánnak. A teherszállítá-
ssal foglalkozó angol hajós-
társaságok a Montrealba hajó-
zás esetén közvetlen összeköt-
tetésbe léphetnek a nagy kelet-
kanadai városok fogyasztóipia-
cával, viszont árulikat kirakva
azért tartják érdemesnek gö-
zöseiket Churchillbe irányítani,
mert ezáltal megtakarítják a
drága nyugat-keleti vasúti szállítási
költségét.

KÉT TESTVÉR, egy kisfiu,
meg egy kislány alatt lesza-
kadt a Magog folyó partján
egy faág, melyen hintáztak s
mindketten elmerültek a ha-
bokban. Mire segélykiáltásuk-
ra édesapjuk előlépett, a szo-
moru véget ért kislány mekkor
tetemeit már magával sodorta
az ár.

Ont.
Ontario farmjain
4 millió a hizáláb-
tok s 1 és 1/4 millió
a tehének száma.

SWAYZE CITY a neve an-
nak a Gogama környéki arany-
lelőhelynek, melyet a közel-
mult hetekben teljesen elárász-
tott a hozzáférő és avatatlan.

KÜLVONATOK SZALLITJAK AZ ÓHAZA FELÉ AZ ANGO-
LOKAT, KIKNEK BARÁTI KEZSORÍTASAT MAGYAROS
VENDÉGSZERETTEL HÁLALJA MEG A CSONKA-HAZA

Kanada magyarságának jövő
boldogulása szempontjából nem
lehet érdektelen, hogy augusztus
elején ezeröttszáz angol "tu-
rista" érkezett magyar földre,
hogy saját hazájában ismer-
kedjék meg a magyar néppel.
Ha ehhez hozzávesszük, hogy
ugyanakkor többszáz magyar
indult Anglia meglátogatására,
könnyen következtethetünk
majd azon kilátásokra, miket
ez a szorosabb magyar-angol
barátság ránkénve jelenthet.
Helyszüke miatt egyelőre az
angolok Óhazába érkezéséről
közünk tudósítást, míg honfi-
társaink londoni fogadtatásá-
ról jövő héten számolunk be
magyar és angol cikkből olvá-
sóinknak.

Amint a "Szent Gellért" gö-
zös kikötött a budapesti Petőfi
téren, a partról fölhangzott az
angol himnusz, amelyet a vas-
utas zenekar játszott s ame-
lyet kalaplevegő hallgatott vé-
gig a közönség. Utána a zene-
kar a magyar himnuszát ját-
szotta.

FELMILLIÓ dolláros kárt o-
kozott az a szélvész, mely az
egész Niagara-félszigetet vé-
gigsöpörte. A wellandi "Ma-
gyarok" Nagyszonyja" kath.
templommal szemben levő vil-
lamos áramfejlesztőtelep épüle-
tébe belesapott a villám és
azt porig égette. Cornwallban
- ahol egymillió kárt okozott
a három hét előtti tűzvész -
az ottani papirgyár tetőzetét
rongálta meg a vihar, mely egy-
szerűlvén egyetlen távirópnáz-
sem hagyott épen s hatalmas
fákat csavart ki a Brockville és
Kingston kerületekben is.

A KERÉKPÁR-marathon tag-
jai nagyserű erőben haladtak
kereszttül Sarnia, Hamilton és
Toronto érintésével Ontarión,
miután már vagy három hete
nyomták a pedált keleti irány-
ban. A fázasztó utat egyes na-
gyobb városokban bemutatón-
versenyekkel teszik élvezete-
sebbé ezek a vállalkozó szelle-
mű sportolók, kik közül a bri-
tish-columbii Peden vezet egy
órás előnnyel.

Man.
Manitoba farmeri áll-
lítják elő a kanadai
árpa-termés felét.
ÖT CENT augusztus 21-ike
óta a viteldij a winnipei villa-
moson, melyen tíz cent volt ed-
dig az egyszeri viteldij s két
jegy vásárlása ellenében 15
centet szedtek az utasoktól.
Sajnos egyelőre csak a Sargent
utvonalon s csak próbáképen
vezetik be az olcsóbb viteldiját,
mely átszállásra nem jogosít.

Man.
LEGUJABB HIREK

SZENT ISTVÁN napját Kanada minden
nagyobb magyar lakta he-
lyén megünnepelték. Az első magyar királyról énevezett winnipei ma-
gyar betegsegélyző egyesület diszkrögnyűs keretében emlékezett meg a nap
jelentőségéről, melynek lefolyását jövő számbunkban ismertetjük. - Az
Óhazában rengeteg külföldi vett részt az országos körmeneten, melyre a-
zonban a megzállott területekről nem engedték Budapestre vérélniket.
MÁSODIK TRANS-CANADA mű építést tervezik egyelőre a préri-
tartományokon keresztül, hogy ezáltal foglalkozáshoz juttassanak lehet-
leg minél több munkanélkülit. Állítólag Alberta északi részén építenék az
új utvonalt első szakaszát, mihez egyenlő mértékben járulnának hozzá a bi-
rodalmi és tartományi kormányok, valamint az érintett kerületek.
SZERENCSETLENSÉGEK jegyében mult a hét vége, melynek során
négy farmmunkás halt meg baleset következtében a nyugati Sasatchewanban,
hármán fulladtak cónakázás közben a manitobai Red folyóba, tizenegyhá-
nyan pedig könnyebb-súlyosabb sérülést szenvedtek közlekedési szerencsét-
lencégek következtében, ez utóbbiak névsorában szerepel Lapointe volt li-
berális igazságügyminiszter is, kinek autómobilja Quebec közelében áro-
ka borult.
AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK nagykapitálitást úgy látszik sikerült a
Roosevelt kormányának megszabni és a "National Recovery Act" szel-
lemében belevonni az új fellendítési tervezetbe. Annak ellenére, hogy az
autópárral s az azon kívülálló Henry Fordnál még nem végleges a meg-
lápodás, az olajiparban 240 ezer, a faiparban 155 ezer és az acéliparban 50
ezer munkás felvételére kötelezték magukat a munkaadók.